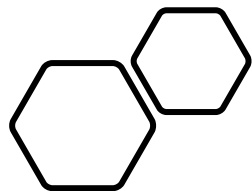

Wachtebeke, 20 april 2022

Veiligheid van speelterreinen

Basiscursus SPEELOM

Kristof VANDENPLAS

Controle Veiligheid Noord
Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid

Veiligheid van
speelterreinen?

INHOUD

- Definitie speelterrein
- Enkele beelden
- Wetgeving/Regelgeving
(Risicoanalyses, Conformiteit met de EN1176, Onderhoud en Inspectie, Informatieverstrekking, Ongevallen/Incidenten)
- Normen/Wetgeving
- Verantwoordelijkheid/Aansprakelijkheid
- Toezicht door overheid
- Vragen
- Nuttige informatie

Definitie speelterrein:

Een speelterrein is elk terrein waar minstens één speeltoestel aanwezig is dat door kinderen of jongeren jonger dan 18 jaar collectief gebruikt wordt om te spelen.

Definitie speeltoestel:

- product bestemd voor vermaak of ontspanning;
- ontworpen of bestemd om te worden gebruikt door personen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt;
- waarbij uitsluitend gebruikgemaakt wordt van zwaartekracht of van fysieke kracht van de mens;
- collectief gebruik;
- tijdelijk of blijvend.

- **Voorbeelden ervan zijn:**

- schoolspeelplaats,
- speelplein,
- kinderopvang,
- openbare, privé-speeltuinen,
- indoorspeeltuinen,
- recreatiedomeinen,
- skateparken, ...

Enkele foto's

De Wip

De Glijbaan

'Gevaarlijke' glijbaan Vlissingen eindelijk weer open

De strandglijbaan op de boulevard in Vlissingen is sinds woensdagmiddag weer open. De glijbaan werd vorig jaar een uur na de opening gesloten omdat hij gevaarlijk was.

De glijbaan op het badstrand van Vlissingen (foto: gemeente Vlissingen)

Te steil

De gele baan het strand op was te steil. Omdat de gemeente was vergeten kinderen onder aan de glijbaan een behoorlijke klap. Dat leverde huilende

'Levensgevaarlijke' glijbaan uur na opening alweer dicht

31 juli 2015 18:50

Aangepast: 31 juli 2015 22:45

Een glijbaan op de boulevard van Vlissingen is een uur na de officiële opening alweer gesloten: de strandglijbaan is te gevaarlijk.

La Kia E

De Schommel

Draaitoestel

Het Klimtoestel

De zandbak

Varia

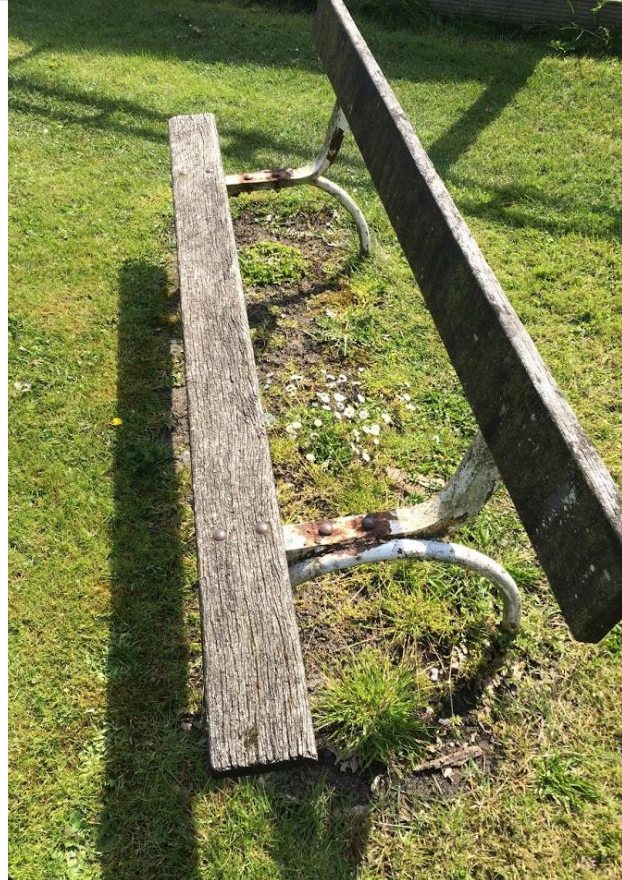
DE VALDEMPENDE
ONDERGROND

De informatieve borden

L'ADMINISTRATION COMMUNALE décline sa responsabilité concernant les accidents pouvant survenir aux usagers de la plaine de jeux et de ses dépendances.

HET GEMEENTEBESTUUR is niet verantwoordelijk voor de ongevallen welke zich zouden voordoen op de speelplaatsen van de speeltuinen en hun omgeving.

De toezichtsmogelijkheden

Ongeval met springkasteel in Valencia eist tweede leven: naast meisje van acht nu ook vierjarig slachtoffer overleden

SPANJE In de Spaanse gemeente Mislata, gelegen aan de rand van Valencia, is nu ook een tweede slachtoffer gestorven nadat vorige week een springkasteel in de lucht werd geblazen door een windvlaag. Kort na het ongeval overleed al een achtjarig meisje. Acht andere kinderen raakten gewond, onder wie een vierjarig meisje dat nog enkele dagen op intensieve zorg doorbracht. De burgemeester van Mislata, Carlos Fernández Bielsa, heeft ondertussen laten weten dat het kind gisteren aan haar verwondingen is overleden.

TVdB 10-01-22, 12:27 Laatste update: 10-01-22, 14:44 Bron: Le Figaro, Las Provincias, 20 minutos

Nog twee kinderen verkeren in kritieke toestand

Ongeluk met springkasteel in Australië eist zesde leven: ook 11-jarige jongen gestorven

Het springkasteel

**DO'S
AND
DON'T'S**

De wetgeving
&
reglementering

Wetboek Economisch Recht (WER):

Boek IX: Veiligheid van producten en diensten

- **KB veiligheid van speeltoestellen (28/3/2001)**
- **KB uitbating speelterreinen (28/3/2001)**
- **KB attractietoestellen (10/6/2001)**
- **KB verhuring producten (4/3/2002)**
- **KB extreme ontspanningsevenementen (4/3/2002)**
- **KB kermistoestellen (18/6/2003)**
- ...

KB Uitbating
speelsterreinen

KB is er om de uitbater te **helpen** :

- aan deze verplichting te voldoen
- verplichtingen Boek IX WER te verduidelijken

**UITBATER IS
VERANTWOORDELIJK
VOOR DE VEILIGHEID**

- **Algemene
veiligheidsvereisten**
- **Inspectie & Onderhoud**
- **Aanduidingen**
- **Aantoonbaarheid**
- **Meldingsplicht**

Safety

- De uitbater van het speelterrein is verantwoordelijk voor de veiligheid en het onderhoud van de installaties en het terrein.
- Het is uiteraard niet mogelijk ervoor te zorgen dat er geen enkel ongeval meer gebeurt op onze speelterreinen. Dat zou er alleen op wijzen dat er bijna niet meer echt gespeeld wordt. Spelen is immers een leerproces met vallen en opstaan.

Absolute veiligheid bestaat niet!

Speelterrein zonder ongevallen

=

speelterrein zonder spel

Wat we willen vermijden:

- **Blijvende letsels**
- **Dodelijke ongevallen**

GOOD

BAD

De Risicoanalyse van het speelterrein

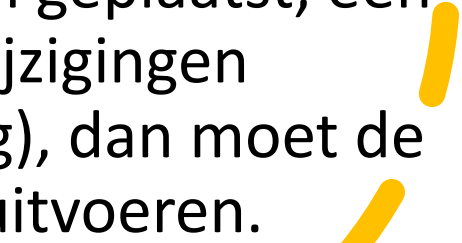

Voor elk speelterrein dient de uitbater een **risicoanalyse van het speelterrein** (omgeving en zonering) uit te voeren of te laten uitvoeren door derden.

Dit moet slechts **één maal** gebeuren en dus niet jaarlijks worden herhaald.

Indien echter nieuwe toestellen worden geplaatst, een nieuwe lay-out ontstaat, ingrijpende wijzigingen gebeuren (terrein, toestellen, omgeving), dan moet de uitbater een aangepaste risicoanalyse uitvoeren.

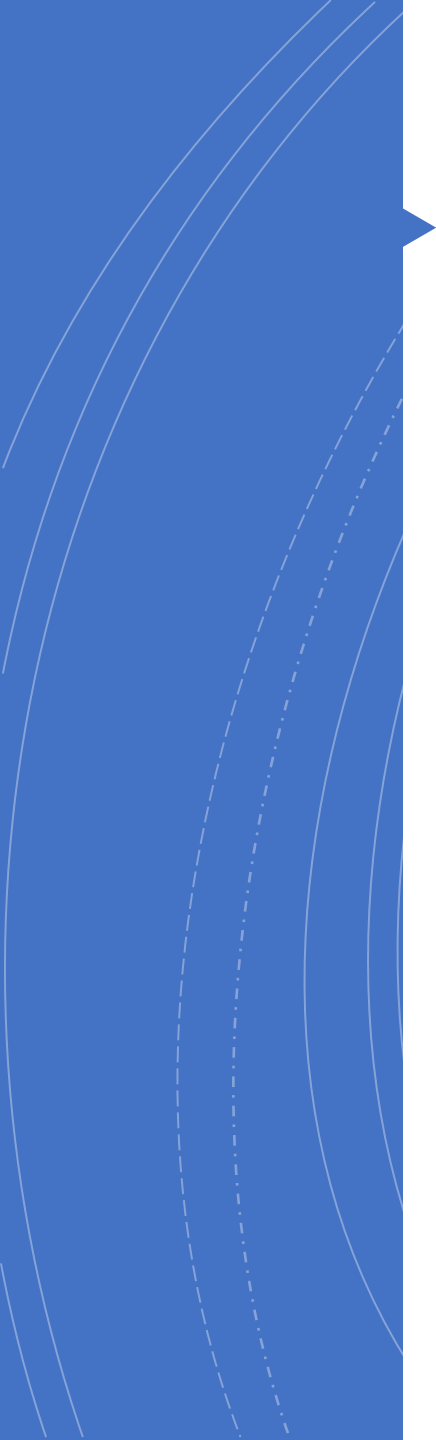

GOOD

BAD

De Risicoanalyse
van het
speeltoestel

Alle toestellen die een overeenstemming hebben met de EN1176 moeten geen risicoanalyse ondergaan voor de desbetreffende gevaaraspecten.

Alle andere speeltoestellen moeten wel een risicoanalyse ondergaan.

Er zijn geen Europese Normen voor speelterreinen. Dat wil dus zeggen dat de uitbater altijd een risicoanalyse van het speelterrein moet maken.

Dus ook een **speelterrein** met **speeltoestellen** die allemaal voldoen aan de EN1176, moet een risicoanalyse ondergaan.

Onderhouds- en Inspectieschema

KB Uitbating speelterreinen

Inspectie & onderhoud

- **3 Stappen**
 - Inspectie- en onderhoudsschema
 - regelmatig nazicht
 - onderhoud
 - periodieke controles
- **Geen tussenkomende organismen nodig**
- **Technische bekwaamheid**

*Wat is het verschil tussen
regelmatig nazicht, onderhoud
en periodieke controle?*

De frequentie van het
regelmatig nazicht, het
onderhoud en de periodieke
controles zijn afhankelijk van de
risicoanalyse, de situatie van het
speelterrein en de richtlijnen
van de fabrikant

Regelmatig nazicht

gebeurt (bv dagelijks/wekelijks) met de bedoeling om het speelterrein en de toestellen na te kijken op de gevolgen van intensief gebruik, vandalisme of weersomstandigheden.

Het is een visuele controle.

De uitbater dient vooral te letten op netheid, bodemafwerking, ontbrekende delen, scherpe hoeken, ...

Het **onderhoud** gebeurt (**bv elke maand of tweemaandelijks**).

De correcte werking, de stabiliteit en de algemene slijtage van het speeltoestel wordt gecontroleerd.

De **periodieke controle** gebeurt jaarlijks

Het is bedoeld om het algemeen veiligheidsniveau van het speelterrein, de toestellen, de funderingen en de bodem na te kijken. De uitbater gaat ook na of er roestvorming of houtrot is en of er herstellingen nodig zijn, ...

Aanduidingen

KB Uitbating
speelsterreinen

Aanduidingen

Verplicht:

- Gegevens uitbater
 - naam/firmanaam
 - adres uitbater
- Identificatie toestellen (alfanumeriek)

Toegelaten:

- Algemeen reglement
- Aanwijzingen, waarschuwingen

KB Uitbating
speelsterreinen
Aanduidingen

Verboden:

- “Wij zijn niet verantwoordelijk voor gebeurlijke ongevallen”
- “Gebruik op eigen risico”
- “Het bestuur kan niet aansprakelijk gesteld worden voor ongevallen

Wat is het verschil
tussen
verantwoordelijkheid
en aansprakelijkheid?

De uitbater is verantwoordelijk voor het veilig maken van zijn speelterrein.

Indien er toch ongevallen gebeuren, wordt er ook nagekeken wie aansprakelijk is, m.a.w. wie de schade moet betalen.

Dit wordt geregeld door het Burgerlijk wetboek artikel 1382 en volgende.

Wie is verantwoordelijk voor speeltoestellen?

Op het ogenblik van de verkoop is de verkoper (fabrikant of importeur) verantwoordelijk voor de veiligheid van het toestel, zowel voor het ontwerp als de fabricage ervan.

Tijdens het gebruik van de toestellen is de uitbater verantwoordelijk voor de veiligheid.

Wie is
verantwoordelijk
als de uitbater de
inspecties
uitbesteedt?

Het KB uitbating bepaalt dat degene die het speeltoestel/speelterrein aanbiedt, de uitbater dus, verantwoordelijk is voor de veiligheid.

De uitbater kan/zal aansprakelijk gesteld worden bij vastgestelde tekortkomingen ook al gebeurde de controle door derden.

Er zijn drie voorwaarden om aansprakelijk gesteld te kunnen worden

- de schade moet bewezen zijn;

- de fout van diegene die de schade heeft toegebracht moet bewezen zijn;

- er moet een oorzakelijk verband bestaan tussen die schade en de fout.

Hoe kan de
uitbater
bewijzen dat hij
al het mogelijke
gedaan heeft om
het speelterrein
veilig te maken
en te houden?

Het voeren van een correcte administratie vergemakkelijkt de bewijsvoering aanzienlijk.

Alle gegevens over de risicoanalyse, preventiemaatregelen, inspecties en onderhoud moeten erin vermeld zijn.

Daaruit zal blijken dat de uitbater al het mogelijke heeft gedaan om aan het publiek een veilig speelterrein aan te bieden.

KB Uitbating speelsterreinen Aantoonbaarheid

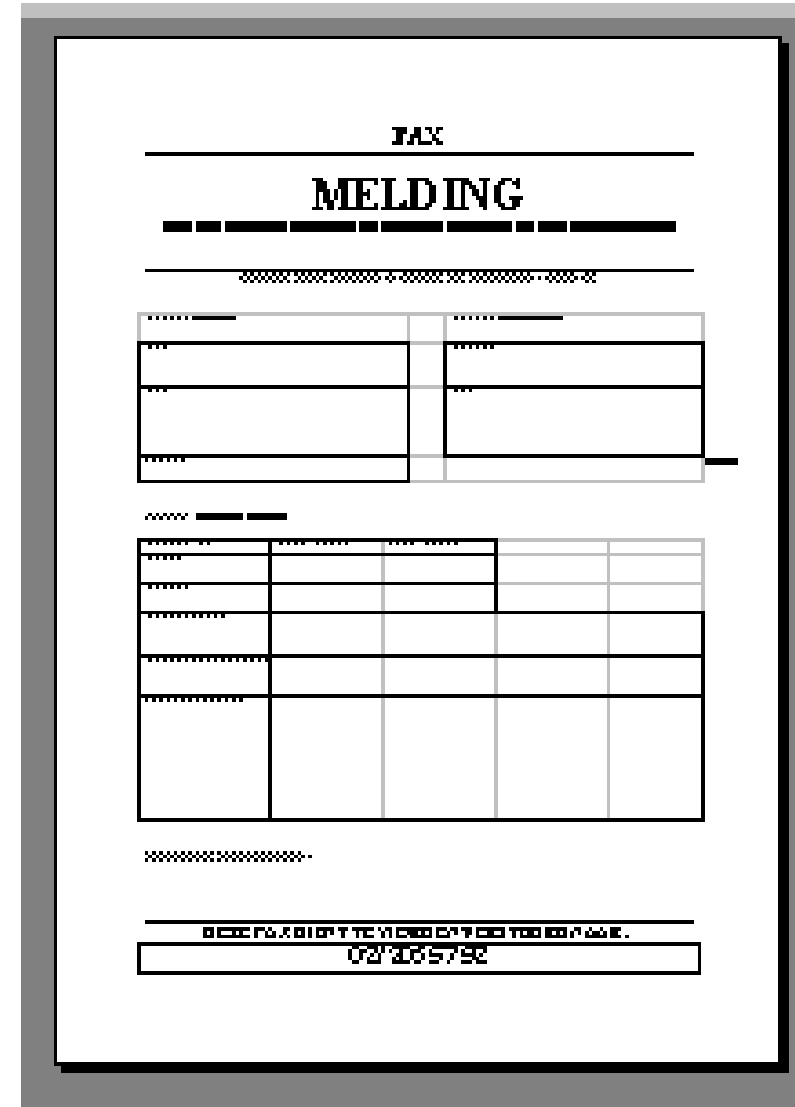
- **Bijhouden van documentatie:**
 - aankoopfacturen en verklaringen fabrikant
 - risicoanalyse(s) en preventiemaatregelen
 - inspectie- en onderhoudsschema + aantonen uitvoering ervan (vb. logboek met registraties nazicht, controles en keuringen)
 - ...

KB Uitbating
speelsterreinen
Meldingsplicht

Wie waarschuwen ?

- Ernstig ongeval
 - Hulpdiensten + politie/parket
 - F.O.D. Economie – Centraal Meldpunt
- Ernstig incident
 - F.O.D. Economie – Centraal Meldpunt

→ Preventieve maatregel

The image shows a form titled "FAX MELDING" (FAX REPORT) with a header section and two main table sections. The header includes the word "FAX" and "MELDING" in bold. The first table has two columns and three rows. The second table has four columns and four rows. At the bottom, there is a barcode and a box containing the number "02/2065792".

02/277 53 36

belspoc@economie.fgov.be

Knaap (12) kritiek na ongeval met voetbaldoel in Dinant

1 januari 2010, 22:59

In Heer, in de buurt van Dinant, is een twaalfjarige jongen zwaargewond geraakt nadat hij een voetbaldoel op zich kreeg. De jongen was aan de bovenste lat gaan hangen.

Het doel stond niet op zijn oorspronkelijke plaats en was dus niet bevestigd. Het kind werd in allerijl naar het ziekenhuis gevoerd en verkeert in levensgevaar. (belga/eb)

Negenjarige onder voetbalgoal in Manhay : was ongeval

03/09/2002 om 15:57 door Belga

Print

Maxime, de jongen van 9 die maandagnamiddag om het leven is gekomen in het atheneum van Manhay, stierf aan de gevolgen van een ongeval en niet door een vrijwillige slag. Dat heeft het parket in Marche-en-Famenne dinsdag bevestigd. De jongen kreeg een houten voetbaldoel achter op zijn hoofd.

Meisje (11) krijgt voetbaldoel op hoofd en raakt zwaargewond: speelplein afgesloten, gemeente voert onderzoek

27/04/2019 om 16:52 door kvro

Meisje (12) dood onder voetbaldoel: schepen verantwoordelijk

15/01/2009 om 00:00 - [Print](#) - [Corrigeer](#)

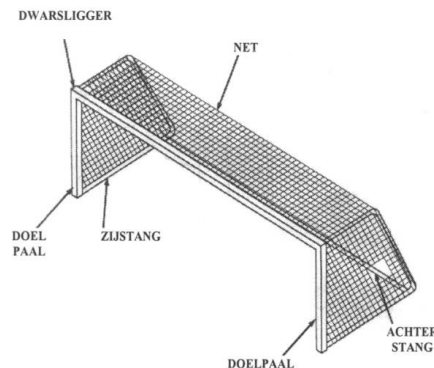
Volgens de strafrechter in Bergen is de vroegere sportschepen van 'sGravenbrakel verantwoordelijk voor de dood van de 12-jarige Charlotte Michiels. Ze stierf onder een omgevallen voetbaldoel. De rechter vindt dat de schepen had moeten zorgen dat het doel niet kón vallen. Ouders Stéphane en Sylvie Michiels zijn tevreden met de uitspraak. 'Het vonnis brengt onze dochter niet terug, maar voor ons was het belangrijk dat de verantwoordelijken werden aangeduid. We wilden ook vermijden dat zo'n ongeluk zich zou herhalen.' In de zomer van 2006 speelde hun dochter Charlotte met een tiental andere kinderen op een grasveld van de gemeente. Terwijl de twee monitoren in het clublokaal spelateriaal

KB Uitbating speelterreinen Meldingsplicht

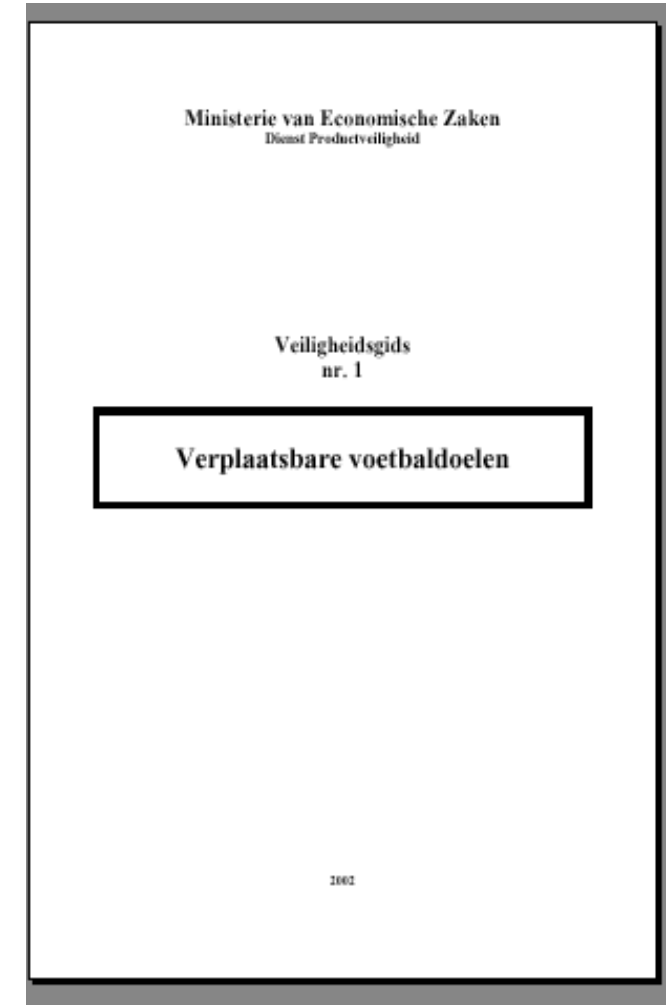
- Veiligheidsgidsen
- Resultaat v/d meldingsplicht

Vb. verplaatsbare doelen:

ALTIJD verankeren

<http://economie.fgov.be>
(publicaties)

Normen/Wetgeving

NBN

BUREAU VOOR
NORMALISATIE

BUREAU DE
NORMALISATION

Normen

AFNOR, DIN, NEN, ... **EN**

Voorbeelden:

Speeltoestellen en onderhoud (EN 1176)

Testmethoden schokabsorberende bodemeigenschappen (EN 1177)

Waterglijbanen (EN 1069)

Springkastelen (EN 14960)

Normen te koop bij het **NBN**

*Wat zijn de
Europese
normen?*

- De Europese normen zijn **technische richtlijnen** die een **bepaald veiligheidsniveau beschrijven**.
- De normenreeks voor speeltoestellen, de **EN1176** houdt onder andere rekening met de **verbindingen, openingen en materialen** van speeltoestellen evenals de **ondergrond** en de **ruimte** rond de toestellen.

*Wat is het
verschil
tussen
wetgeving en
normen?*

- Een eerste verschil is dat de **wetgeving** door de **overheid** vastgesteld is
- Iedereen is verplicht om aan de **wettelijke verplichtingen** te voldoen.

- **Normen** zijn gezamenlijk door **belanghebbenden** zijn geschreven.
- De **normen** zijn **instrumenten** bedoeld om de uitbater of de fabrikant te **helpen bij het veilig maken**. Ze **mogen** dan ook gebruikt worden om aan te tonen dat iets veilig is.

Zijn de Europese normen (EN) 1176 en 1177 voor speeltoestellen wettelijk verplicht?

Die Europese normen zijn **NIET wettelijk verplicht** en dus mag ervan afgeweken worden.

Het koninklijk besluit **legt een bepaald veiligheidsniveau op** maar het KB speeltoestellen **verplicht de overeenkomst met een norm NIET.**

Toezicht door de overheid

- De dienst Controle Veiligheid Noord van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid (E6) waakt o.a. over de veiligheid van consumenten
- Ze is toezichthouder op de naleving van Boek IX van het Wetboek Economisch Recht (WER) m.b.t. de veiligheid van producten en diensten (voorheen wet van 9 februari 1994), zoals het K.B. betreffende de uitbating van spelterreinen

- De ambtenaren kunnen om verschillende redenen ter plaatse komen:
 - in het kader van een campagne;
 - in het kader van een routinecontrole;
 - naar aanleiding van een klacht;
 - ten gevolge van de melding van een ernstig incident of ongeval.
- Zij zullen steeds verifiëren of de aangeboden diensten en installaties voldoen aan de algemene veiligheidsverplichting.
- Administratieve én technische controle

- Indien tekortkomingen worden vastgesteld kunnen zij maatregelen treffen met het oog op het vrijwaren van de veiligheid
 - Waarschuwing
 - Stopzetten dienst
 - Administratieve transactie
 - Verzegeling producten en installaties
 - ...
- Zacht als het kan, hard als het moet.
- Ernstige overtredingen kunnen leiden tot strafrechtelijke sancties

- Het KB van 10 april 2014 betreffende de transactie bij inbreuken op de bepalingen van het WER en zijn uitvoeringsbesluiten bepaalt de hoogte van de bedragen. Concreet: het bedrag van een transactie:
 - zal niet lager zijn dan € 26
 - en niet hoger zijn dan € 150.000.
- De hoogte van het bedrag van de voorgestelde transactie dient redelijk en proportioneel te zijn.
- Als een transactie niet wordt betaald, en het O.M. beslist over te gaan tot gerechtelijke vervolging, kan men door de rechter gestraft worden met een sanctie niveau 3 – cfr. art. XV.70 WER:
 - een strafrechtelijke geldboete van 26 tot 25.000 euro
 - te vermenigvuldigen met de opdecimen (x8)

Nuttige informatie:

Veiligheidsgidsen, brochures, een tool voor risicoanalyse, ...

Surf naar onze webpagina:

<https://economie.fgov.be/nl/themes/kwaliteit-veiligheid/veiligheid-van-goederen-en/specifieke-reglementeringen/vrijtijdsactiviteiten/veiligheid-van-speelterreinen>

Vragen ?

Dank voor de
aandacht!

- **Vragen over de reglementering?**
 - **Dienst Reglementering Veiligheid**
 - **Tel.: 02 277 76 99 - Fax: 02 277 54 39**
 - **E-mail: ensure@economie.fgov.be**

- **Vragen over controles / markttoezicht?**
 - **Dienst Controle Veiligheid Noord**
 - **Tel.: 02 277 88 20**
 - **E-mail: coveno@economie.fgov.be**

Lijst afkortingen

- **AFNOR** **Association française de normalisation**
- **BSI** **British Standards Institution**
- **DIN** **Deutsches Institut für Normung**
- **NEN** **Nederlands Normalisatie Instituut**
- **EN** **Europese Norm**
- **KB** **Koninklijk Besluit**
- **NBN** **Bureau voor Normalisatie**
- **OM** **Openbaar Ministerie**
- **WER** **Wetboek Economisch Recht**